

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETINING
KATTAQO'RG'ON FILIALI**

Ro'yxatga olindi
№ BB-60310100-

“TASDIQLAYMAN”

Direktor

Sh.R.Urakov

2022-yil “05” 09

**KORXONA IQTISODIYOTI
FAN DASTURI**

Bilim sohasi:	400 000	- Biznesni boshqarish va Huquq
Ta'lim sohasi:	410 000	- Biznes va Boshqaruv
Ta'lim yo'nalishlari:	60411300	- Biznesni boshqarish

Kattaqo'rg'on-2022

Fan/modul kodi K11503		O'quv yili 2023-2024	Semestr 5	ECTS – Kreditlar 3	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fan nomi	Semestr	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami (soat)
	Korxona iqtisodiyoti	5	44	46	90

2. I. Fanning mazmuni

Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarga iqtisodiy bilimlarni nazariy asoslarini, iqtisodiyotning asosiy tushunchalarini va kategoriyalarini, iqtisodiy qonunlar va tamoyillarni o'rgatish, hamda ularni amaliyotga tadbiq etish ko'nikmasini hosil qilishdan iborat.

Fanning asosiy vazifalari – talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, iqtisodiy hodisa va jarayonlarga uslubiy yondashuv, korxona va undagi iqtisodiy jarayonlar, korxonaning ichki va tashqi muhiti, korxona ishchilari hamda ilmiy dunyoqarashlarni shakllantirishdan iborat.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. «Korxona iqtisodiyoti» kursining mazmuni va vazifalari

Mamlakatni modernizatsiyalashtirish sharoitida «Korxona iqtisodiyoti» kursining ahamiyati va iqtisodiy fanlar tizimidagi o'rni. «Korxona iqtisodiyoti»—iqtisodiy fanning tarkibiy qismi va boshqa fanlar bilan aloqasi. «Korxona iqtisodiyoti» kursining obyekti, predmeti, vazifalari va fanining usullar.

2-mavzu. Korxona - mustaqil xo'jalik yurituvchi bozor subyekti

Korxona-bozor iqtisodiyotining xo'jalik subyekti, milliy iqtisodiyot rivojlanishida korxonaning o'rni va roli. Davlat korxonalarini isloh qilish. O'zbekiston Respublikasidagi xususiylashtirish modeli. Korxonaning belgilari va tasniflanishi. Korxona faoliyatini iste'molchilar talabiga yo'naltirish. Mahsulotlarni standartlash metrologiya va sertifikatsiyalash

3-mavzu. Korxonani tashkil etish va uning faoliyatini to'xtatish

Korxonani tashkil etish, faoliyatini tugatish tamoyillari va tartib qoidalar. Korxonalar faoliyatini litsenziyalash tartibi. Korxonaning moliyaviy

barqarorligi mezonlari va ko'rsatkichlari. Korxonaning tashqi iqtisodiy shartnomalari va turlari.

4-mavzu. Korxona va uning tarkibiy bo'linmalarini boshqarish

Korxona faoliyatida boshqaruv tushunchasi va uning obyektiv zaruriyati. Korxonalarni boshqaruv xususiyatlari va tarkibiy qismi. Boshqaruv subyekti va obyekti. Korxonani boshqarishning tamoyillari, shakllari va uslublari. Korxonani boshqarish apparati. Korxonani boshqarishda rahbarning xususiyatlari, o'rnini va roli.

5-mavzu. Korxona faoliyatida biznes-rejalashtirish va prognozlash

Bozor iqtisodiy sharoitida rejalashtirishning metodologiya asoslari. Rejalashtirish usullari va bosqichlari. Rejalashtirish tamoyillari, uslublari va ko'rsatkichlari. Korxonada rejalashtirish tizimi va rejaning turlari. Korxona faoliyatiga ta'sir qiluvchi omillar: tashqi va ichki muhit. Korxona rejasining bo'limlari va ko'rsatkichlari. Biznes-reja tushunchasi, turlari va tarkibi. Kichik biznes, xususiy tadbirkorlik subyektlari uchun biznes-reja ishlab chiqish.

6-mavzu. Ishlab chiqarishning iqtisodiy va ijtimoiy samaradorligi

Samaradorlikning iqtisodiy va ijtimoiy tushunchasi, korxona ishlab chiqarish faoliyatida mohiyati va ahamiyati. Korxona ishlab chiqarish samaradorligining tarkibiy qismlari va mezonlari. Ishlab chiqarish xarajatlarining umumiy (absolyut) va qiyosiy iqtisodiy samaradorligi. Mamlakatni modernizatsiyalashtirish sharoitida ishlab chiqarish samaradorligini oshirishning asosiy yo'nalishlari.

7-mavzu. Korxonaning asosiy fondlari va ishlab chiqarish quvati

Asosiy fondlar va ularning korxona faoliyatidagi o'rnini. Asosiy fondlarning turlari, tarkibi va ko'rsatkichlari. Korxonaning ishlab chiqarish quvati va uni hisoblash usullari. Asosiy fondlardan foydalanishni yaxshilash yo'llari va ko'rsatkichlari.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar.

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. «Korxona iqtisodiyoti» kursining mazmuni va vazifalari
2. Korxona - mustaqil xo'jalik yurituvchi bozor subyekti
3. Korxonani tashkil etish va uning faoliyatini to'xtatish

4. Korxona va uning tarkibiy bo'linmalarini boshqarish
5. Korxona faoliyatida biznes-rejalashtirish va prognozlash
6. Ishlab chiqarishning iqtisodiy va ijtimoiy samaradorligi
7. Korxonaning asosiy fondlari va ishlab chiqarish quvati
8. Korxona aylanma fondlari va aylanma mablag'lari
9. Korxona aylanma fondlari va aylanma mablag'lari
10. Xodimlar va ularning korxona faoliyatidagi o'rni
11. Xodimlar va ularning korxona faoliyatidagi o'rni
12. Korxonaning ishlab chiqarish faoliyati, xarajatlari, foydasi rentabelligi
13. Korxonaning investitsiyaviy faoliyati
14. Korxonaning investitsiyaviy faoliyati
15. Korxonaning xavfsizligi va tijorat siri

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

1. Korxona - bozor iqtisodiyotining xo'jalik subyekti, milliy iqtisodiyot rivojlanishida korxonaning o'rni va roli
2. Davlat korxonalarini isloh qilish. O'zbekiston Respublikasidagi xususiylashtirish model
3. Korxonaning belgilari va tasniflanishi
4. Korxona faoliyatini iste'molchilar talabiga yo'naltirish. Mahsulotlarni standartlash metrologiya va sertifikatsiyalashi
5. Korxonani tashkil etish, faoliyatini tugatish tamoyillari va tartib qoidalari
6. Korxonalar faoliyatini litsenziyalash tartibi
7. Korxonaning moliyaviy barqarorligi mezonlari va ko'rsatkichlari
8. Korxonaning tashqi iqtisodiy shartnomalari va turlari
9. Korxona faoliyatida boshqaruv tushunchasi va uning obyektiv zaruriyat
10. Korxonalarni boshqaruv xususiyatlari va tarkibiy qismi. Boshqaruv subyekti va obyekti

11. Korxonani boshqarishning tamoyillari, shakllari va uslublari
12. Samaradorlikning iqtisodiy va ijtimoiy tushunchasi, korxona ishlab chiqarish faoliyatida mohiyati va ahamiyati
13. Korxona ishlab chiqarish samaradorligining tarkibiy qismlari va mezonlar
14. Ishlab chiqarish xarajatlarining umumiy (absolyut) va qiyosiy iqtisodiy samaradorligi
15. Asosiy fondlar va ularning korxona faoliyatidagi o'rni
16. Korxonaning ishlab chiqarish quvati va uni hisoblash usullar
17. Aylanma fondlar va aylanma mablag'lar tushunchasi, iqtisodiy tabiati hamda ularning korxona faoliyatidagi ahamiyati
18. Aylanma fondlarning tarkibi, shakllanish manbalari va ularning korxona iqtisodiyotiga ta'siri
19. Globallashuv va bozor munosabatlari sharoitida mehnat munosabatlari, mehnat resurslari, ularning tarkibi va tavsifi
20. Mehnatga haq to'lashning qoidalari, shartlari va korxonada ish haqini tartibga solish. Yagona tarif setkasi mohiya
21. Xarajatlar tushunchasi va uning tasniflanishi
22. Korxona sof foydasi, taqsimlash tartibi va uni oshirish yo'llar
23. Investitsiya tushunchalari mazmuni, mohiyati va investitsiyalarning turlar
24. Investitsiya manbalarini shakllantirish.
25. Moliya bozorlari tasnifi
26. Korxonaning investitsiya strategiyasi.
27. Korxona xavfsizligini ta'minlashning maqsadi, vazifalari va tamoyillari
28. Tashkilotda madaniy shart-sharoitlarning o'zgarishi
29. Korxona xavfsizlik xizmati, uning funksiyalari va tarkibi
30. Korxonaning tijorat siri mohiyati va uni himoya qilish mexanizmlari.

3. **V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)**
Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

	• Iqtisodiyot tushunchasi, iqtisodiy tizim turlari, korxonaning asosiy fondlari va aylanma mablag'lari, korxonaning moliyaviy holati, va sarf xarajatlari to'g'risida tasavvurga ega bo'lishi lozim; • Korxona iqtisodiyoti, iqtisodiy ko'rsatkichlarni tahlil qilish iqtisodiy siyosatning salbiy va ijobiy oqibatlariga baho berish, iqtisodiy qonunlar bo'yicha yechimlar qabul qilish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.
4.	VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar, testlar; • elektron va tarqatma materiallar
5.	VII. Kreditni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'liq o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan iqtisodiy qarashlar va fikrlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish
6.	Fan/modul uchun mas'ullar: O.N.Xaitov – SamDUKF, “Raqamli texnologiya va iqtisodiyot” kafedrası assistenti
7.	Taqrizchilar: Boltayev B.B – SamDU, “Inson resurslarini boshqarish” kafedrası dotsenti, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (tashqi) Daliyev Sh.K– SamDUKF, “Raqamli texnologiyalar va iqtisodiyot kafedrası” kafedrası mudiri.

Asosiy adabiyotlar	
1.	Muratov R.S, Djalolova I.A, Oripov S.Sh. Korxona iqtisodiyoti. Darslik- T.: , 2014 Fan texnologiya nashriyoti. 424b
2.	Abdukarimov B.A, Bektemirov B.A, va boshqalar. Korxona iqtisodiyoti Darslik- T.: , 2013 Fan texnologiya nashriyoti. 368b
3.	Shodmonov E.Sh Babekova B.Sh. Tursunov B.O Korxona iqtisodiyoti va innovatsiyalarni boshqarish. Darslik. Toshkent, Iqtisod – Moliya 2020 y.
Tavsiya qilinadigan qo'shimcha adabiyotlar	
1.	O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi – T.: “O'zbekiston” NMIU, 2023. – 76 b. 9 bob.
2.	O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning 2022 yil 28 yanvardagi “2022-2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning

	Taraqqiyot strategiyasi to'g'risida" gi PF-60-sonli Farmoni.
3.	O'zbekiston Respublikasining Mehnat kodeksi. – T.:“Adolat”, 2023, – 488 b..
4.	Mirziyoyev Sh. M Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. “O'zbekiston” NMIU, 2017. – 485b
5.	Кантор Е. Л и др. Экономика предприятия учебное пособиею. СПб. Питер 2009ю -224стр.
6.	Базаров Т.Ю. Управление персоналом. Практикум. Учебное пособие. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2010. – 329 стр.
7.	Fan dasturi Samarqand davlat universiteti Kattaqo'rg'on filiali Kengashning 2022-yil 5 ^{sentabr} -avgustdagi 1-son bayonnomasi bilan ma'qullangan.

Dastur mualliflari:	O.N.Xaitov
E-mail:	oxunjonxaitov1995@gmail.com
Tashkilot:	Samarqand davlat universiteti Kattaqo'rg'on filiali, Aniq va tabiiy fanlar fakulteti, Raqamli texnologiyalar va iqtisodiyot kafedrası